

V I Lenin

Iraklij Tsereteli och klasskampen

Alla tidningar publicerar, helt eller delvis, Iraklij Tseretelis tal den 27 april på högtidssammanträdet med riksdumans deputerade under alla mandatperioderna.

Det var utan tvivel ett ministertal. Här talade en minister utan portfölj. Men *även* när ministrar utan portfölj håller ministertal tror vi att det likväl inte skulle skada dem att erinra sig socialismen, marxismen, klasskampen. Åt var och en sitt: bourgeoisie anstår det att undvika tal om klasskampen, en analys av den, ett studium av den, att undvika att lägga denna kamp till grund för sin politik. Bourgeoisin anstår det att lämna åsido dessa "oangenäma" och "taktlösa" ämnen, som man säger i salongerna, och att prisa "enheten" mellan "alla frihetsvänner". Men det proletära partiet anstår det att inte glömma klasskampen.

Åt var och en sitt.

Två politiska huvudtankar ligger till grund för Iraklij Tseretelis tal: den första är att man kan och bör göra skillnad mellan bourgeoisins två "delar". Den ena delen "har träffat en överenskommelse med demokratin"; denna bourgeoisie ställning är "fast". Den andra delen består av "bourgeoisins oansvariga kretsar, som provocerar inbördeskrig" eller, som Tsereteli också beskriver denna del: "många från de s k moderata censurelementen".

Talarens andra politiska tanke är denna: "Ett försök att just nu proklamera [! ! ?] proletariatets och böndernas diktatur" vore ett "desperat" försök och han, Tsereteli, skulle instämma i detta desperata försök endast om han för ett ögonblick trodde på att Sjuljins idéer är "hela censusbourgeoisins idéer".

Låt oss undersöka de båda politiska tankarna hos Iraklij Tsereteli, vilken har, såsom det just anstår en minister utan portfölj eller ministerkandidat, intagit en "mellan"-ställning: varken reaktion eller revolution, varken med Sjulgin eller med anhängarna av "desperata försök".

Vilka klasskillnader mellan de av Tsereteli nämnda två delarna av bourgeoisie har han påpekat? Inga alls. Tsereteli har inte ens kommit på tanken att det inte skulle skada att lägga klasskampen till grund för politiken. Båda "delarna" av bourgeoisie är till sin klassgrundval godsägare och kapitalister. Tsereteli har inte sagt ett ord om att Sjulgin *inte* skulle representera samma klasser eller undergrupper av klasser som Gutjkov (medlem av provisoriska regeringen och därtill en av de viktigaste ...). Tsereteli skiljer ut Sjuljins idéer från "hela" censusbourgeoisins idéer, men har *inte* anfört *några* skäl för detta. Och det kunde han inte heller göra. Sjuljins "idéer" är dessa: för provisoriska regeringens allenavälde, mot de beväpnade soldaternas kontroll över den, mot den "englandsfientliga propagandan", mot soldaternas "upphetsande" mot "officersståndet", mot "Petrogradsidans" propaganda osv – dessa idéer möter läsarna dagligen i Retjs spalter, i talen och manifesten av ministrarna med portfölj etc.

Den enda skillnaden är, att Sjulgin talar "mer välsmort", medan provisoriska regeringen som regering *talkar* mer diskret; Sjulgin talar med basröst, Miljukov i falsett. Miljukov är för en överenskommelse med arbetar- och soldatdeputerades sovjet, Sjulgin är heller *inte emot* en överenskommelse. Sjulgin och Miljukov är båda för "andra kontrollmetoder" (bara inte kontroll från beväpnade soldater).

Tsereteli har kastat alla tankar på klasskamp över bord! Han har *inte* pekat på några klasskillnader eller några betydande politiska skillnader mellan bourgeoisins "båda delar" eller kommit på tanken att påpeka dem!

Med ”demokrati” menade Tsereteli i en del av sitt tal ”proletariatet och de revolutionära bönderna”. Låt oss ta denna klassdefinition. Bourgeoisin har träffat en överenskommelse med denna demokrati. Man frågar sig *varpå* denna överenskommelse vilar, på vilket *klassintresse*?

Om detta finns inte ett ord hos Tsereteli! Han talar endast om en ”gemensam demokratisk plattform, som i detta ögonblick har visat sig acceptabel för hela landet”, dvs uppenbarligen för proletärerna och bönderna, ty ”landet” minus ”censusbourgeoisin” är just arbetarna och bönderna.

Skaffar denna plattform exempelvis jordfrågan ur världen? Nej. Plattformen förtiger den. Försvinner klassintressena och deras konflikter genom att de förtigs i diplomatiska dokument, i ”överenskommelse”-akter, i ministrars tal och deklARATIONER?

Tsereteli ”glömde” att ställa denna fråga, glömde en ”småsak”: han glömde ”bara” klassintressena och klasskampen

”Den ryska revolutionens alla uppgifter”, lägger Tsereteli ut texten, ”hela dess väsen (! ! ? ?) är beroende av om de besittande censusklasserna [dvs godsägarna och kapitalisterna] kommer att förstå, att detta är hela folkets plattform och inte en speciellt proletär plattform.”

Arma godsägare och kapitalister! De är ”trögtänkta”. De ”förstår inte”. Det krävs en speciell minister från demokratins led för att lära dem hur de skall förfara ...

Kanske denne representant för ”demokratin” har glömt klasskampen, övergått till Louis Blancs ståndpunkt och sätter sig över klassintressenas konflikter med fraser?

Är det Sjulgin, Gutjkov och Miljukov, som ”inte förstår” att bönderna kan försona sig med godsägarna på en plattform som förtiger jordfrågan? Eller är det Tsereteli som ”inte förstår”, att detta är *omöjligt*?

Arbetare och bönder, nöj er med det som är ”acceptabelt” för godsägarna och kapitalisterna – detta är den verkliga kärnan (den klassmässiga, inte den verbala) i Sjulgins, Miljukovs och Plechanovs ståndpunkt. Och de ”förstår” detta bättre än Tsereteli.

Här kommer vi till Tseretelis andra politiska tanke: proletariatets och böndernas diktatur (i förbigående anmärkt ”proklamerar” inte diktaturen utan tillkämpas ...) skulle vara ett desperat försök. För det första går det inte att idag så enkelt dödförklara denna diktatur: Tsereteli skulle då hamna i de ”gamla bolsjevikerens”^{*} arkiv ... Och för det andra – och detta är huvudsaken – utgör inte arbetarna och bönderna den väldiga majoriteten av befolkningen? Innebär inte ”demokrati” att majoritetens vilja förverkligas?

Hur kan man, om man vill förbli demokrat, vara emot ”proletariatets och böndernas diktatur”? Hur kan man frukta att den betyder ”inbördeskrig”? Vilket inbördeskrig? En handfull godsägares och kapitalisters inbördeskrig *mot* arbetarna och bönderna? En obetydlig minoritets inbördeskrig mot en överväldigande majoritet?)

Tsereteli har definitivt trasslat in sig och rentav glömt, att om Lvov & Co uppfyller sitt löfte att inkalla konstituerande församlingen, så blir den just majoritetens ”diktatur”! Eller skall arbetarna och bönderna också i konstituerande församlingen nöja sig med det som är ”acceptabelt” för godsägarna och kapitalisterna?

Arbetarna och bönderna är den väldiga majoriteten. All makt åt denna majoritet är, ser man på, ett ”desperat försök” ...

* Se mina *Brev om taktiken*.

Tsereteli har trasslat in sig, ty han har fullständigt glömt klasskampen. Han har helt gått över från marxismens ståndpunkt till den ståndpunkt som intogs av Louis Blanc, som sökte ”komma ifrån” klasskampen med fraser.

En proletär ledares uppgift är att klargöra skillnaden i klassintressen och övertyga vissa skikt av småbourgeoisin (nämligen fattigbönderna) att välja mellan arbetarna och kapitalisterna, att ställa sig på arbetarnas sida.

De småborgerliga blancisternas uppgift är att tona ner skillnaderna i klassintressen och övertyga vissa skikt av bourgeoisin (företrädesvis intellektuella och parlamentsledamöter) att ”komma överens” med arbetarna, att övertyga arbetarna att ”komma överens” med kapitalisterna, att övertyga bönderna att ”komma överens” med godsägarna.

Louis Blanc sökte ivrigt övertyga parisbourgeoisin och lyckades som bekant ”närapå” övertyga den att avstå från massarkebuseringarna 1848 och 1871 ...

Pravda nr 44, den 12 maj (29 april) 1917

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 31, s 468-472